Byť prvou voľbou

VAGONÁR

1/2
január/február
2022

Dvojmesačník zamestnancov spoločnosti TATRAVAGÓNKA Poprad • Ročník XXI. • vagonar@tatravagonka.sk

- ČO NÁS ČAKÁ V ROKU 2022
- ČRIEPKY Z NAŠEJ HISTÓRIE
- ZĽAVY PRE ZAMESTNANCOV

tlačíme
na ekologický
papier

VÝHĽAD NA ROK 2022

V PRVOM RADE BY SOM CHCEL VŠETKÝM POPRIAŤ VŠETKO DOBRÉ V NOVOM ROKU 2022 A HLAVNE VEĽA ZDRAVIA V TOMTO NÁROČNOM OBDOBÍ. ZAČNEM ROKOM 2021, KTORÝ BOL PRE NÁS VO SVOJEJ PRVEJ POLOVICI VEĽMI PRIAZNIVÝ, AVŠAK POTOM PRIŠIEL PRUDKÝ NÁRAST CENY VSTUPNÝCH SUROVÍN A SITUÁCIA SA ZNAČNE OTOČILA.

Ak bol koniec roka 2021 ťažký, tak začiatok roka 2022 ho rozhodne predstihol. Tento rok sa nesie v znamení veľkých neistôt a budeme veľmi podrobne sledovať vývoj trhu vstupných surovín a energií. Pozitívne je, že sa nám podarilo zvýšiť cenu vagónov aj pri pevne dohodnutých cenách uvedených v kontraktoch pre všetkých zákazníkov. Avšak toto navýšenie nereflektuje v plnej miere navýšenie našich celkových nákladov, keďže naši zákazníci majú pevné kontrakty a nemajú mnoho možností na zvýšenie ceny, pokiaľ nebudú podpisovať nové zmluvy. Trh však drží pozitívny mierny rast, čo je pre nás dobrá správa. Keď sa pozrieme na čísla z roku 2021, objem železničnej prepravy v celej Európe vzrástol oproti roku 2020, a ukazuje pozitívny trend zotavenia sa zo začiatku pandemického obdobia v Európe. Musím tiež podotknúť, že momentálne pandémia prispieva k navýšeniu železničného trhu. Výrazne stúpol najmä objem predaného tovaru, najmä z dôvodov, že ľudia nemali možnosť míňať peniaze na služby (dovolenky, divadlá, kiná…). Väčšina objemu týchto peňazí bola presunutá do tovarov a tie musia byť prepravené ku konečnému zákazníkovi určitou formou prepravy. Ďalším trendom je, že cestná preprava trpí nutným nedostatkom šoférov a taktiež protipandemické obmedzenia limitujú schopnosť cestnej prepravy. Na druhej strane železnica nemá takéto obmedzenia a veľa prepravcov využíva naše taškové vagóny (T3000) na prepravu návesov na dlhšie vzdialenosti a cestu využívajú len v určitom okruhu na prepravu do skladov alebo finálnemu zákazníkovi. Náš výrobný plán je takmer naplnený do roku 2024. Prispieva k tomu aj iniciatíva ohľadom vybavenia vagónov. Kvôli ekonomickej náročnosti prestavby vagónov na dané automatické spriahadlo bude mnoho vagónov zošrotovaných. Preto aj časť našich zákazníkov je ochotná si objednať vagóny dopredu, aby boli na túto situáciu pripravení. Hlavnou otázkou však naďalej ostáva cenová hladina pre nami vyrábané vagóny a toleranciou trhu a finálnych zákazníkov ju akceptovať voči počtu objednaných vagónov. Chtiac - nechtiac vstupuje cena prepravy do finálnej ceny pre zákazníkov a pri danej miere inflácie je len otázkou, aké navýšenie je ochotný finálny zákazník zvládnuť predtým, než sa rozhodne, že daný produkt pri danej cene preňho nie je zaujímavý a nekúpi si ho. Každý však veríme, že situácia so vstupnými surovinami, či cenou energií sa umierni. Pri terajšej situácii vo svete, či Európe je rozhodne oveľa ťažšie predpovedať správanie daného trhu a používať modely z histórie je skôr nereálne. Avšak ako líder na európskom trhu pre výrobu nákladných vagónov, líder jednoznačne dominujúci vo vývoji nových vagónov, technológiách ich výroby a kvality ich výroby viem, že spoločne prekonáme akokoľvek ťažkú trhovú situáciu.

Chcem sa všetkým poďakovať za opäť rekordný rok 2021 a ak všetko pôjde ako má a splníme naše objednávky, opäť nás čaká v počte vagónov rekordný rok 2022 v rámci skupiny TATRAVAGÓNKA.

Ing. Alexej Beljajev, ml.
riaditeľ úseku predaja

KGS – vozeň na údržbu infraštruktúry švajčiarskych železníc už zrejme nie je nutné predstavovať. Včas pripravená linka na BU 12 nezačala nábeh tohto náročného vozňa ideálne. Úvod výroby poznačil sklz dodávateľa predstavkov. Napriek tejto nepríjemnosti sa kolektívu podarilo výrobu rozbehnúť veľmi dobre a počas výroby prvého vagóna nezaznamenali žiadne výrazné problémy. Komplikácie nastali s ďalším dodávateľským sklzom, tentokrát meškala dodávka dôležitej elektrickej výstroje. Výrobu ďalších vagónov nebolo potrebné zastaviť, keďže tento elektrický výstroj je možné inštalovať bez predošlej demontáže časti vagóna. Kolektív podieľajúci sa na projekte dostal operatívnou a promptnou zmenou harmonogramu prác vozeň späť "do koľají" a vo februári si zákazník prevzal prvých 18 vagónov z celkového počtu 66. Špeciálny vozeň na úpravu infraštruktúry vybavený osvetlením a pripojením na elektrické zariadenia bude vyrábať BU 12 až do apríla 2022.

Ing. Milan Liptaj
projektový manažér

PRVÝ 100 % FLASH AUDIT V ROKU 2022

Na základe zistení a výsledkov flash auditov v predchádzajúcom roku bola na rok 2022 upravená koncepcia, ktorá definuje nasledovné 4 body auditu:

1. 5S
2. Dokumentácia pracovísk so zameraním na jej obsahovú stránku (správnosť údajov) ako aj rešpektovanie definovaných postupov, nariadení a záznamov
3. Značenie materiálov a riadenie nezhody
4. Údržba a záznamy

Prvým preverovaným BU v mesiaci január bol BU 01 s vybraným strediskom 4120, kde sa kolegom podarilo dosiahnuť obdivuhodný výsledok 100 %.
Všetky preverované oblasti spĺňali definované požiadavky a boli preukázané požadované záznamy a dokumenty bez zbytočného čakania alebo hľadania.

Lepší začiatok roka sme si ani nemohli želať a stredisku 4120 patrí naše uznanie a pochvala za dobre odvedenú prácu.

Oddelenie procesného inžinierstva

BU 01 4120

KAPSOVÉ VOZNE T3000e

NAJÚSPEŠNEJŠÍ PROJEKT OSTATNEJ DEKÁDY

T3000 zapĺňa linky v Trebišove čoraz viac...

Je veľmi náročné vypichnúť najúspešnejší projekt v už storočnej histórii našej spoločnosti. Ide o naozaj dlhú dobu a kritériá úspechu sa v čase menia. Zároveň môžeme konštatovať, že ide tiež o subjektívnu veličinu. Niekto môže brať do úvahy počty vyrobených vozňov, iný tržby z ich predaja, zohľadnený môže byť fakt, či bol o daný typ vozňa záujem z čo najširšieho spektra zákazníkov, porovnávať môžeme tiež zisk z predaja konkrétneho typu.

Ak by sme brali do úvahy moderné dejiny TATRAVAGÓNKY, čiže obdobie začiatku 90. rokov, okruh favoritov by sa značne zúžil. V porovnaní za ostatné desaťročie je favorit úplne jednoznačný. Za najúspešnejší projekt tejto dekády môžeme s určitosťou považovať výrobu kapsového vozňa T3000e, ktorého začiatok produkcie datujeme v roku 2011 a prvé vozne opustili brány našej fabriky presne takto pred desiatimi rokmi. Práve tomuto milému jubileu je venovaný nasledujúci článok.

Kapsové dvojčlánkové vozne boli vyvinuté najmä z dôvodu ekologickejšej alternatívy v porovnaní s kamiónovou prepravou, keďže sú určené v prevažnej miere na prepravu kamiónových návesov. Druhým prepravným portfóliom sú intermodálne kontajnery rôznych dĺžok. O technický vývoj vozňa sa postarala švajčiarska spoločnosť Ferriere Cattaneo, ktorá je do dnešného dňa naším licenčným partnerom. Jeho konštrukčné vlastnosti vyplývajú z menej známeho vozňa T2000. V ich vzájomnom porovnaní vedie vozeň o rad vyšší, pretože je schopný prepravy meganávesov resp. návesov s väčšími rozmermi. Prostredníctvom inovatívneho dizajnu ponúka väčší ložný priestor. Vďaka konštrukčným zmenám a vylepšeniam je možné na vozni počítať taktiež s novým bezpečnostným konceptom uloženia návesu v sedle kráľovského čapu.

Ako plynul čas, potreby trhu sa neustále zvyšovali a obmieňali. A tak máme dnes veľké množstvo verzií vozňa s ešte väčšou škálou podvozkov k nemu prislúchajúcou. V roku 2016 sa napríklad rodina kapsových vozňov rozšírila o jeho verziu s kotúčovou brzdou.

O rok neskôr pribudli

Skúška brzdy 1. vozňa 2012, skúšobný okruh VUŽ CERHENICE.

vozne schopné prepravy 30‘ kontajnerov. Rok 2022 sa bude niesť v duchu prvých vozňov s prípravou pre digitálne automatické spriahadlo a do budúcnosti sú v pláne verzie vozňa schopné prepravy na Pyrenejskom polostrove s rozchodom 1668 mm či vozeň s podvozkami s kompaktnou brzdou.

Najväčšiu zásluhu na samotnej výrobe vozňa má jednoznačne prevádzka spoločnosti v Trebišove, kde sa vyrába od začiatku, avšak história si pamätá aj dva prípady, kedy bolo pre vysoký dopyt potrebné otvoriť druhú linku v popradskom závode. Nie je tajomstvom, že súčasný výhľad dopytu na nasledujúce obdobie by uživil aj tri výrobné linky.

Čísla produkcie boli spočiatku pomerne skromné – výroba bola stanovená na kadenciu 1 vozeň denne, neskôr dopyt rástol a v súčasnosti sa denná produkcia pohybuje zhruba na úrovni 3,5 vozňa za deň. Koncom tohto kalendárneho roka plánujeme výrobnú kadenciu posunúť až na úroveň 5 vozňov denne. Ani na tomto čísle sa však neplánujeme zastaviť.

V časovom toku sa obmieňalo aj zákaznícke portfólio. Kým spočiatku šlo o dodávky výlučne cez nášho licenčného partnera, neskôr sa predaj odčlenil a zákaznícke požiadavky sa začali uskutočňovať priamo. Kľúčovým partnerom raného obdobia výroby bola najväčšia prepravná spoločnosť na svete – nemecké železnice Deutsche Bahn. Dodnes ich považujeme za rekordného odberateľa pre toto vozňové portfólio. Ich vedúca pozícia je ale z pohľadu budúcich objednávok ohrozená.

Ak by sme sa zamýšľali nad podstatou úspechu tohto vozňa, jednoznačne je potrebné spomenúť jeho univerzálnosť a adaptabilnosť z pohľadu intermodálnej a kombinovanej prepravy. Práve tento typ udáva v súčasnosti trend. Zároveň sa najviac približuje ku konceptu „zelenej“ prepravy, ktorý presadzuje presun nákladu z ciest na železnicu a tým znižovanie uhlíkových emisií. Ekologicky zmýšľajúce krajiny, medzi ktoré patrí napríklad Švajčiarsko, do takej miery obmedzili tranzit nákladnej prepravy cez svoje územie, že prevádzka po železnici je jedinou možnou alternatívou. Výhodou je tiež dostupnosť prekládkových terminálov, ktoré uchopia kamiónové návesy a naložia ich na vozne. Veľmi podstatným faktorom je tiež omnoho vyššie množstvo tovaru, ktoré je možné prepraviť vo vlakovej súprave v porovnaní s kamiónom. Budúcnosť nákladnej prepravy skrátka patrí železnici. Tomuto predpokladu je preto potrebné prispôsobiť výrobné možnosti našej spoločnosti. Z pohľadu investícií nie je možné nič podceniť. Prevádzka Trebišov sa na túto výzvu svedomito pripravuje.

O investičnom zámere a príprave na nadchádzajúce obdobie pre výrobnú linku kapsových vozňov budeme informovať v budúcom čísle Vagonára.

Ing. Branislav Toporcer
Úsek predaja

OPTIMISTA

= NEINFORMOVANÝ PESIMISTA

V posledných mesiacoch ste mohli postrehnúť zmeny na informačných tabuliach, tzv. BUMC (Business unit meeting corners). Obsahové zameranie už nereflektovalo potreby BU a boli viac na „oštaru“ ako na úžitok. Spoluprácou niekoľkých oddelení vznikli nové nástenky, ktoré upriamujú pozornosť IBA na informácie, ktoré sú pri výkone práce na linkách/BU potrebné. Všeobecné informácie familiárne nazývané TVP_ALL (informácie pre všetkých zam. – benefity, výberové konania, testovanie, iné) našli svoje nové miesto, ale o tom až v ďalšom čísle Vagonára. Späť k BUMC. Čo tam vlastne všetko nájdete a čo Vám to prinesie?

Tabule sú rozdelené na 3 samostatné časti a to:
1. Kvalita
2. Výroba
3. Operatívne riadenie BU

V časti **KVALITA** sú umiestnené všetky dokumenty, ktoré nám pomáhajú riadiť kvalitu našich produktov a zároveň poskytujú aktuálne informácie o výsledkoch.
Je tu plnenie našich KPI (Kľúčových ukazovateľov procesov), ktorými sú DPU a FPY.
DPU je jednoducho povedané počet chýb na kus a FYP bez chyby na prvýkrát.

Plán zabezpečenia kvality, alebo aj QAP, nám hovorí ČO? KTO? AKO? a AKO ČASTO? má kontrolovať a KAM? túto kontrolu zaznamená.

Ďalej tu nájdeme plán auditov a výsledky flash auditov, rovnako ako definované akcie = ČO? KTO? DOKEDY? má urobiť, aby to bolo OK.
Je tu ešte katalóg chýb, ktorý má pripomenúť všetky možné nezhody a výstraha kvality, ktorá nás upozorňuje na to, čo nám „ušlo“ a už sa to nesmie opakovať.

V časti **VÝROBA** nájdeme plán výroby a jeho plnenie za predchádzajúci mesiac, rovnako ako vývoj našich prémiových ukazovateľov.

Ďalej je tu organizačná štruktúra nášho pracoviska, aby sme vedeli, kto sú naši kolegovia a na koho sa v prípade potreby môžeme obrátiť (technológ, kvalitár,...).
Samozrejme, aby sme nezabudli čo a pre koho vlastne vyrábame, je tu NÁŠ zákazník a NÁŠ produkt.

OPERATÍVNE RIADENIE BU nájdete v strednej časti násteniek. Slúži na uverejnenie informácií od našich nadriadených alebo kolegov z iných úsekov – napríklad o potrebe kalibrácie meradiel.

Táto časť neslúži na oznamy patriace do kategórie TVP_ALL, na ktoré, ako sme už spomínali, máme úplne iné informačné tabule – väčšie a prehľadnejšie, umiestnené tam, kde sa pohybujeme najčastejšie.

Na záver je ešte potrebné povedať, že väčšina týchto dokumentov má presne určený štandard = ako majú vyzerať. Tento je daný číselným označením dokumentu, napríklad D-90-13/21 a nájdete ho tu: **\\Srv01\informat\Doklady**.

Za stav informačných tabúľ je zodpovedný každý BU, teda osobne jeho manažér, ktorý môže poveriť kolegov aktualizáciou jednotlivých dokumentov.

Je potrebné si uvedomiť, že ako pri všetkom, čo robíme, aj tu platí, že nie je umenie niečo vytvoriť (to sme už urobili), ale udržať to. A tu už potrebujeme VAŠU pomoc a podporu. Tieto tabule sú vizitkou našich BU, sú častokrát jednou z prvých vecí, čo vidí niekto, kto prišiel nový – kolega, dodávateľ, zákazník alebo aj audítor. HLAVNE sú tu pre každého z nás, aby sme vedeli všetko, čo potrebujeme...

Oddelenie procesného inžinierstva

BUMC = INFORMAČNÝ BOD VO VÝROBE

BYŤ PRVOU VOĽBOU
NAŠA TATRAVAGÓNKA

ŠETRI ENERGIU!

ŽIADNA KVAPKA VODY SI NIE JE VEDOMÁ, ŽE JE ZODPOVEDNÁ ZA POTOPU

Otázka trvalo udržateľného rozvoja je často skloňovaná téma posledných rokov, ktorá však dnes už neznie ako klišé, ale ako urgentná výzva.

Súčasné ceny energií, ako aj ich možná nedostupnosť nás núti meniť svoje správanie ako doma, tak i na pracoviskách. Prosíme Vás preto o uvážené nakladanie s energiami a dodržiavanie opatrení na zlepšovanie energetickej hospodárnosti našej spoločnosti. Naším spoločným cieľom by mala byť zmena správania a prekonanie presvedčenia, že individuálne prínosy každého z nás sú zanedbateľné a bezvýznamné.

Vypnite osvetlenia pracoviska, dobu svietenia obmedzte na dobu pobytu na pracovisku.

Vypnite zváračky, pridružené elektrické zariadenia, hydraulické pohony, všetky ostatné technologické zariadenia.

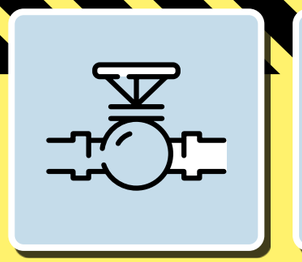

Po ukončení činnosti uzavrite prívodné ventily technických plynov do zváracích zariadení.

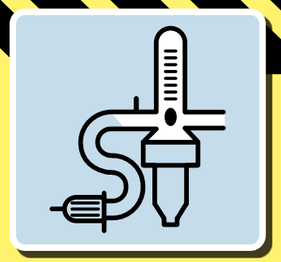

Vizuálne skontrolujte plavákový snímač odberného miesta zmesného plynu. Ak sa nezvára, strelka v plaváku musí byť spadnutá dolu.

Prísny zákaz chladenia kostry stlačeným vzduchom alebo technickými plynmi.

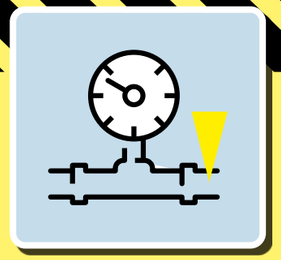

Vizuálne a akusticky skontrolujte úniky stlačeného vzduchu a technických plynov, poškodenie hadíc, prípojok, uvoľnených ventilov.

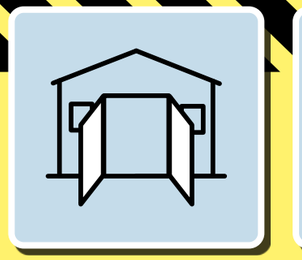

Minimalizujte čas otvorenia vstupných brán do výrobných hál (medzi vykurovaným a nevykurovaným priestorom). Po každej zmene ich úplne uzavrite.

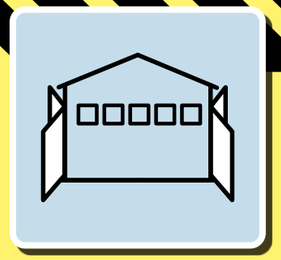

V priechodných halách je zakázané otvárať brány na oboch stranách haly súčasne.

Poškodenie brány alebo obvodového plášťa budovy okamžite hlásiť oddeleniu údržby.

Je prísne zakázané manipulovať s tepelnými snímačmi na halách a úmyselné ovplyvňovanie snímanej teploty. Poškodenie je potrebné okamžite hlásiť odd. údržby.

Trieďte odpad!

Neplytvajte vodou!

ĎAKUJEME

CESTA ÚSPEŠNÉHO VAGONÁRA

MAREK KASINA

Všadeprítomná energia mladého absolventa Fakulty výrobných technológií TUKE sa po jeho príchode do spoločnosti v roku 2012 nedala prehliadnuť. Ako dielenský technológ sa však „dlho neohrial“ a už po pár mesiacoch od nástupu nabrala jeho kariéra raketovú rýchlosť. Necelých šesť rokov manažoval Oddelenie technickej prípravy výroby, než v roku 2018 zasadol na riaditeľskú stoličku, kde pôsobí dodnes. Jeho dynamické nasadenie, cenné skúsenosti a podpora odborníkov z ÚTPV predstavujú silný oporný pilier náročnej a plynulej vagónovej výroby nielen v Poprade. Svojou cestou úspešného Vagonára nás prevedie rodák z Lúčky, v súčasnosti Prešovčan, folklorista, srdcom Vagonár Ing. Marek Kasina, PhD.

Aká bola Tvoja cesta na pozíciu riaditeľa Úseku technickej prípravy výroby?

Moja úplne prvá cesta na pozíciu riaditeľa ÚTPV viedla z Prešova, kde žijem, do Popradu ešte po „starej ceste“ v decembri 2011. Úprimne povedané, vtedy som si nevedel predstaviť, že by som to absolvoval každý deň (dodáva s úsmevom). Nastúpil som na BU 02 a onedlho pomáhal na projekte Shimns. V septembri toho istého roku som sa stal najmladším manažérom ÚTPV. (Pozn. red. ako 26 ročný!) Moja vrodená tendencia veci zlepšovať a hľadať nové spôsoby bola v začiatkoch prirodzene konfrontovaná so zabehnutými riešeniami, ale postupom času sme našli spoločné smerovanie, ktoré nám funguje dodnes. Prišiel som na to, že aj napriek rešpekt vzbudzujúcim rozmerom tejto spoločnosti sa dá s kolektívom správnych ľudí, ktorí ma obklopujú stále napredovať. To mi dodávalo a stále dodáva chuť a aj radosť z vykonanej práce.

Čo bolo Tvojou motiváciou k profesijnému postupu?

S mojou motiváciou je to pomerne jednoduché. Osobne vychádzam z môjho temperamentu a zápalu pre vec, výsledok, cieľ. Motivačným korením navyše je potom správna zostava manažérov ÚTPV, s ktorými sa vieme podporiť a motivovať aj navzájom. Ženie ma chuť tvoriť, no popri tom hľadám cestu, ktorú považujem za najlepšiu aj kolektívne. To je celé. Môj profesijný postup ovplyvnili vo veľkej miere aj okolnosti. Počas môjho pôsobenia na poste manažéra ÚTPV sa vystriedalo niekoľko riaditeľov. Boli teda aj obdobia, kedy som vykonával svoju prácu manažéra ÚTPV, ale zároveň riadil celý úsek ako zastupujúci riaditeľ. V roku 2018 som bol oficiálne menovaný za riaditeľa.

Ktoré z povýšení si ceníš najviac a z ktorého si sa najviac tešil?

Radosť z povýšenia sa u mňa zakaždým spája s rešpektom voči ľuďom a aj novým úlohám, ktoré so sebou povýšenie prináša. Takto to bolo aj pri menovaní do funkcie riaditeľa. Zodpovednosť a rešpekt prevládali nad úprimnou radosťou. Po začiatočnom období, keď som v rámci svojej agendy riešil iba oddelenie TPV a menšiu skupinu ľudí, som zrazu stál pred úlohami z porady vedenia. Ako riaditeľ som sa musel začať venovať širším konceptom, napríklad ako začať spájať jednotlivé oddelenia a pracovať aj na medziľudských vzťahoch. S potešením musím konštatovať, že to však nie je boj s veternými mlynmi, keďže na všetkých oddeleniach sú inteligentní a úprimní ľudia.

Boli aj chvíle kedy si pomýšľal nad zmenou zamestnania?

Každého z nás v živote postretnú otázky a situácie, ktoré sa postupne vyvíjajú a človek si ich v istom čase musí zodpovedať a vyriešiť. Ponuky nového zamestnania boli, sú aj budú, avšak ja si vážim dôveru, ktorú mi vedenie tejto spoločnosti zverilo. Navyše, na cestovanie do Popradu som si zvykol a tých pár pokút za rýchlosť na veci nič nemení. 🙂

Mal si aj „vzor“ - šéfa, teda svojho nadriadeného, na ktorého rád spomínaš, a ktorý Ťa na tvojej „kariérnej ceste“ ovplyvnil?

Po technickej stránke bol pre mňa vzorom † Ing. Matúš Bujňák (pozn. red. Zástupca GR pre technické záležitosti TVP 2007 – 2015), ktorý mal popri vynikajúcom technickom zmýšľaní aj otvorenú myseľ. No určite nemôžem opomenúť kolegov z môjho okolia, ktorí sú pre mňa svojimi postojmi a šikovnosťou častokrát mimoriadne milým inšpiratívnym prekvapením.

Chceš niečo odkázať svojim kolegom?

Na mojej ceste ma ovplyvnilo a inšpirovalo mnoho ľudí a situácií. Najdôležitejší je hnací motor, a tým je pre mňa môj kolektív ÚTPV. Je namieste vyjadriť im moje uznanie. Zároveň sa chcem poďakovať všetkým kolegom, ktorí s úsekom ÚTPV konštruktívne spolupracujú. Je neuveriteľné, čo sa nám za posledné roky spoločne podarilo vytvoriť a som za to vďačný. Teším sa na nové spoločné výzvy, lebo viem, že sa opieram o skvelý tím.

Ďakujeme za rozhovor.

POHĽAD DO ZRKADLA

OBNOVA STROJOV A ZARIADENÍ V SKRATKE

Koniec roka 2021 a začiatok roka 2022 sa v našej spoločnosti niesol v duchu nápadných aj menej nápadných výmen strojov a zariadení. Našinec by povedal, že sa u nás obnovuje stále a v podstate by mal aj pravdu. Technologickými novinkami sme posilnili zváranie, delenie materiálu laserom a plazmou a tryskanie.

Predstavujeme novinky technologického parku spoločnosti:

- Zváracie robotizované pracovisko SU63 na zváranie rázpor zdrže podvozkov, ktoré pozostáva z jedného robota a dvoch pracovných staníc. Synchronizácia práce robota s pracovnými stanicami je zabezpečená ovládacím systémom schopným riadiť a kontrolovať všetky tri prvky.
- Zdvojené hydraulické polohovadlo SP100DL s hydraulickým zdvihom a ovládacím panelom pre programovanie pozícií vrátane časomiery. Polohovadlo obsahuje zberače na prenos zváracieho prúdu do zváracieho dielca, univerzálnu upínaciu dosku a má možnosť plynulého otáčania. Zariadenie je schopné polohovať a otáčať kostru prakticky akéhokoľvek vozňa, ktorý vyrábame.
- Zváracie zariadenie Quineo Pulse 450 s dvomi podávačmi zváracieho drôtu s vodným chladením slúži na zváranie výrobkov v prípade, že je potrebné použiť viacero druhov prídavných materiálov. Zariadenie je schopné zvárať až 5 metódami zvárania: Control Weld, Speed Weld, Vari Weld, Duo Puls a Rapid Weld. V súčasnosti disponujeme osemnástimi kusmi zariadení umiestnenými v BU04 a BU12 a v blízkej budúcnosti pribudnú ďalšie.
- Koncom roka pribudli aj nové laserové stroje. Powerblade 4200 v našej spoločnosti nahradil pôvodný rovnomenný stroj z roku 2012. Nové stroje sa hrdia vyšším výkonom (6000 kW), vynoveným vymeniteľným stolom a automatickou výmenou dýz.
- Začiatkom roka 2022 začala v BU01 výstavba novej rezacej linky CCS 600 na tepelné (plazmové) rezanie profilového materiálu. Stavia sa hneď vedľa pôvodnej linky. Okrem samozrejmých noviniek, ako je vynovený ovládací systém, novší typ robota (IRB 2600) či najmodernejšie bezpečnostné prvky, sa zariadenie odlišuje tým, že bude v podstate postavené „zrkadlovo“ k pôvodnej linke.

Toto však predstavuje len maličký útržok z technologických obmien posledných týždňov. V súčasnosti sa v našej spoločnosti inštalujú dve významné technológie, pričom jednu z nich si smelo dovolíme označiť za slovenský unikát. Ale o tom až v ďalšom čísle Vagonára.

Ing. Rastislav Magera
technológ programovania páliacich strojov

Z pohľadu vnímania historických míľnikov sa v roku 1904 stáva na tú dobu nenápadný, ale pre nás veľmi zásadný, ak nie najdôležitejší moment pre vznik našej spoločnosti. V tom čase sa totiž v Poprade usádza Daniel HALÁTH – pomyselný zakladateľ TATRAVAGÓNKY, ktorý netuší, že svojim konaním ovplyvňuje smerovanie trendov nákladnej železničnej prepravy minimálne v nasledujúcom storočí.

KTO BOL DANIEL HALÁTH?

1922

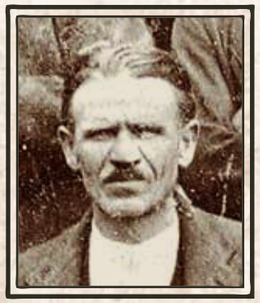

DANIEL HALÁTH
* 21. 7. 1879 Banská Štiavnica
† 26. 1. 1951 Šahy

Jeho podnikateľské plány sa začínajú opatrne – v malej dielni, kde sa venuje kovo-obrábaniu. Keďže jeho ambície a plány sú vysoké – za pomoci svojej šikovnosti a zápalu pre vec si v krátkej dobe získava dôveru svojich zákazníkov.

V Poprade stretáva aj svoju lásku, budúcu manželku, Idu Riczingerovú. Spoločensky je tiež zaradená k hornej časti strednej vrstvy. Práve toto spojenie pomáha k rozvoju ďalších podnikateľských aktivít Daniela Halátha.

Tu sa dostávame k prelomovému roku 1922, kedy získava kľúčovú zákazku na opravu vozňov od vtedajších ČSD. Vtedy už 43 ročný Haláth vstupuje do železničného biznisu a tento moment opravy a výroby datujeme ako začiatok výroby nákladných železničných vozňov v Poprade. Zároveň je to okamih, ktorý ovplyvňuje chod dejín výroby koľajových vozidiel v Európe. Pokladá základný kameň európskeho lídra a jedného z najšpecifickejších strojárenských podnikov vtedajšieho Československa.

Počas jeho podnikateľského pôsobenia v Poprade má Haláth veľa partnerov. Nepochybne ten najbližší je Ing. Petrovský, ktorý istý čas vlastní aj podiely vo firme. Ako to už v podnikaní býva – spoločnosť zažíva vzostupy aj pády, menia sa veritelia, výrobný sortiment, ale najmä vďaka Danielovi Halláthovi a jeho vytrvalosti dnes oslavujeme 100 ročnú históriu vývoja a výroby vozňov a podvozkov v Poprade. V Európe nachádzame v železničnej brandži len málo spoločností s tak bohatou a členitou históriou, akou je tá naša.

Haláth však opúšťa železničný priemysel a presťahuje sa do Stropkova, kde sa venuje úplne inej činnosti – otvára si obchod s rozličným tovarom. Jeho reumatické ťažkosti však neutíchajú a za krátku dobu sa sťahuje do Šiah, kde sa usádza v blízkosti liečebných kúpeľov Dudince.

V tomto období vchádzajú do jeho života nákladné železničné vozne naposledy – ako dodáva s úsmevom jeho vnuk Otto Haláth: „Starý otec prišiel o dva železničné vozne naložené osobným majetkom, ktoré sa mu počas sťahovania stratili."

Pánovi Ottovi Halláthovi týmto zároveň veľmi pekne ďakujeme za vyrozprávanie príbehu a zverenie vzácneho foto materiálu do našich rúk. Uverejnenie tváre zakladateľa našej spoločnosti si tak chtiac-nechtiac počkalo až na sté výročie, pre nás všetkých, prelomového momentu – založenia dielne Haláth & Co v Poprade v roku 1922.

Ďakujeme!

Koľaje podniku viedli až k rieke Poprad.

OTO HALÁTH
(vnuk Daniela Halátha)

ĽUDIA SÚ MIMORIADNE DÔLEŽITÝM A SILNÝM PILIEROM NAŠEJ SPOLOČNOSTI, A PRETO SA CHCEME POĎAKOVAŤ, POBLAHOŽELAŤ, VYJADRIŤ UZNANIE, NO AJ VYVOLAŤ SPOMIENKU NA ĽUDÍ, KTORÍ TVORIA(-LI) SÚČASŤ SPOLOČNOSTI TATRAVAGÓNKA.

Uverejnenie týchto osôb je podmienené predošlým súhlasom vyjadreným v osobnej karte zamestnanca, prípadne súhlasom od rodiny pozostalej osoby.

PRACOVNÉ JUBILEUM

Je to pre nás pocta, oceniť Vás pri významnom okrúhlom jubileu práce pre našu spoločnosť TATRAVAGÓNKA a poďakovať sa za zodpovedne odvedenú prácu počas uplynulých rokov. Bez ohľadu na pozíciu je aj tá Vaša základom úspechu celej spoločnosti.

ZASLÚŽITE SI TO!

JANUÁR

Meno a priezvisko	NS	Roky
Dzivák Marek Ing.	10110	10
Roth Ján	20120	40
Maličký Jozef Ing.	20120	35
Neupauer František	42230	15
Borzik Martin	42420	20
Orolin Ján	42420	15
Štefl Peter	43530	15
Semko Rastislav	43710	25
Gecelovská Milada	43890	35
Laurenčík Dušan	45170	10

FEBRUÁR

Meno a priezvisko	NS	Roky
Fedor Juraj	41910	25
Kandra Ivan	43110	10
Michalíková Eva	43790	10
Rakoci Pavol	45150	20
Kosír Tomáš	45170	10
Bulava Marek	45220	10
Sobanská Silvia M.B.A.	50110	15
Skovajsová Anna	80130	10
Švecová Andrea	80150	20
Ovšanka Peter Ing.	80160	25
Giacková Marta	90120	10
Sabó Peter	46340	25

ŽIVOTNÉ JUBILEUM

Aj Vaše okrúhle narodeniny sú pre nás príležitosťou k tomu, aby sme Vám úprimne poblahoželali. Šťastie, zdravie, láska je niečo čo Vám nemôžeme dať, ale môžeme Vám to srdečne priať.

JANUÁR

Meno a priezvisko	NS	Vek
Pekarčík Marcel	23110	50
Bartoš Peter	41111	55
Hrubizna Miloš	41214	50
Krompaščík Valér	42910	50
Brija Ondrej	43110	60
Pitoňák Milan	43510	55
Šimkovič Štefan	47120	55
Dragoš Emil	48120	50
Kukura Václav MGr.	49910	50
Mirga Ferdinand	52110	55
Martonová Iveta Ing.	80130	55

FEBRUÁR

Meno a priezvisko	NS	Vek
Králiková Anna	10140	60
Čupka Jozef	43520	60
Semko Rastislav	43710	50
Tropp Jaroslav	51120	60

SPOMIENKA

Uctime si spomienkou pamiatku na našich bývalých kolegov, ktorí nás navždy opustili.

Ing. MINDOK Vladimír
BUDZÁK Anton
ROZGONYI Jozef
Ing. FUNDJA František

POĎAKOVANIE

Naše poďakovanie za dlhoročnú a svedomitú prácu v spoločnosti TATRAVAGÓNKA patrí aj pracovníkom, ktorí si už dnes užívajú zaslúžený dôchodok. Prajeme Vám, kolegovia, aby Vás sprevádzalo vedomie dobre vykonanej práce a želáme pevné zdravie a veľa radostných a slnečných dní v dôchodku.

ĎAKUJEME!

Korenko František	41211	Poprad
Mendroš Štefan	24110	Poprad
Šimanský Vladimír	25110	Trebišov
Slavkovský Dušan	43610	Poprad
Adamuv Peter	52110	Poprad
Dominik Igor	94120	Poprad
Lukáčová Marta	94130	Poprad

UZNANIE

Mimoriadne radi vyjadrujeme uznanie osobám, ktoré nezištne pomohli darovaním krvi.

Kamenický Peter	43110	10 odberov
Tetemonda Štefan	**43720**	**90 odberov**
Kormaňoš Milan	45110	10 odberov
Kormaňoš Miroslav	45110	10 odberov
Štieber Adam	43710	10 odberov

BYŤ PRVOU VOĽBOU
NAŠA TATRAVAGÓNKA
ZODPOVEDNOSŤ SPOLUPRÁCA DÔVERA INOVATÍVNOSŤ BEZPEČNOSŤ

Na základe rozhodnutia výkonného vedenia spoločnosti a po dohode s VZO OZ KOVO je stanovený termín **CELOZÁVODNEJ DOVOLENKY** (CZD) v roku 2022 nasledovne:

- na dni **2. 9. 2022, 16. 9. 2022, 18. 11. 2022** (3 pracovné dni),
- v období vianočných sviatkov 2022 na dni **23. 12. 2022–30. 12. 2022** (5 pracovných dní).

V prípade rozhodnutia výkonného vedenia spoločnosti a po dohode s VZO OZ KOVO o stanovení termínu celozávodnej dovolenky v letnom období 2022, bude tento termín oznámený.

PRIHLASOVANIE DO SYSTÉMU DUÁLNEHO VZDELÁVANIA

Pripomíname Vám, že do 10. 4. 2022 prijímame prihlášky do systému duálneho vzdelávania na školský rok 2022/2023 v nasledovných študijných a učebných odboroch:

- Programátor obrábacích a zváracích strojov a zariadení.
- Mechanik PC sietí, Mechanik elektrotechnik a elektromechanik – silnoprúdová technika.

Prihlášky nájdete na webovej stránke spoločnosti v sekcii „Spolupráca so školami“.
Bližšie informácie Vám poskytneme na oddelení vzdelávania alebo e-mailom:
vzdelavanie@tatravagonka.sk

DARCOVIA KRVI

AŠPIRANTI NA MEDAILU

Ako začína byť dobrým zvykom, aj v tomto čísle musíme vyzdvihnúť darcov krvi, ktorí už šplhajú na „medailové umiestnenie“. **Iba 10 odberov krvi** delí pána **Štefana Tetemonda od Kňazovického medaily.** Srdečné blahoželanie a malé poďakovanie osobne venoval aj generálny riaditeľ, Ing. Juraj Hudáč.
Sme na Vás hrdí!

Štefan Tetemonda

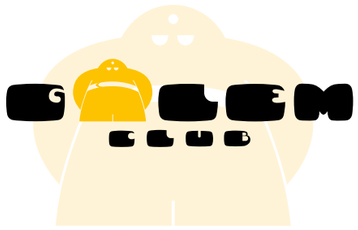

CENNÍK GOLEM CLUB

PLATNÝ OD 1. 2. 2022

Dovoľujeme si Vás informovať o zmene ceny GOLEM ONE PASSu (vstup do fitness centra + na skupinové cvičenia) nasledovne:

- pôvodná cena:
  24,30 € - z toho príspevok zamestnávateľa 21,87 €, príspevok zamestnanca 2,43 €
- cena platná od 1. 2. 2022:
  26,10 € - z toho príspevok zamestnávateľa 23,49 €, príspevok zamestnanca 2,61 €

Cena MASSAGE PASSu ostáva nezmenená.

OZNAMY MZDOVEJ ÚČTÁRNE

KYBERNETICKÁ BEZPEČNOSŤ V TATRAVAGÓNKE

alebo *ako sme vás nachytali*

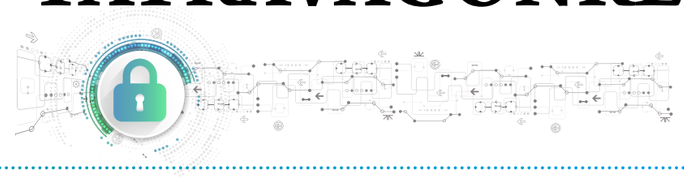

TÉMA KYBERNETICKEJ BEZPEČNOSTI JE JEDNOU Z NAJVÝZNAMNEJŠÍCH V DNEŠNOM MODERNOM SVETE. SPOLU S OBLASŤAMI AKO UMELÁ INTELIGENCIA, BIG DATA, DIGITALIZÁCIA PATRÍ DO TOP OBLASTÍ TECHNOLOGICKÉHO SVETA, KTORÉ BUDÚ OVPLYVŇOVAŤ NAŠU BUDÚCNOSŤ.

Aj pre nás, ako IT oddelenie Tatravagónky, je táto téma najvyššou prioritou. Veľmi dôležité je si uvedomiť, že kybernetická bezpečnosť nie je zodpovednosťou len IT oddelenia. V dnešnom svete zhruba 80 - 85 % kybernetických útokov prebieha spôsobom, kedy útočník zneužíva práve bežného užívateľa, obvykle jeho nepozornosť, nevedomosť alebo aj nezodpovednosť. Obyčajné kliknutie na link z e-mailu alebo použitie USB kľúča môže napáchať extrémne škody v milionových sumách.

Veľmi často sa stretávam s názorom, že toto sa nás netýka, možno v západnej Európe, USA alebo Rusku… Áno, toto možno platilo 5, možno 7 rokov naspäť. Dnes máme konkrétne prípady, kedy spoločnosti omnoho menšie tvrdo doplatili na pochybenie v tejto oblasti. Ako príklad uvediem strojársku spoločnosť z Kremnice, ktorá zďaleka nedosahuje rozmer našej spoločnosti. Pri kybernetickom útoku cez ransomware im útočníci zašifrovali 36 serverov, okrem iného prišli o kompletnú výrobnú výkresovú dokumentáciu za celú históriu firmy a nakoniec od nich pýtali výkupné v bitcoinoch. Asi je každému jasné, že ide o kritickú situáciu. A to celé kvôli kliknutiu zamestnanca na link v e-maile.

To znamená… Kybernetická bezpečnosť nie je len problém IT. Je problémom každého z nás, kto používa firemné zariadenie a má prístup do infraštruktúry IT. Dnes sa dokáže škodlivý kód šíriť napr. cez výrobné stroje, čítačky alebo terminály.

My ako IT nedokážeme udržať adekvátny level bezpečnosti bez uvedomelého a zodpovedného správania koncových užívateľov.

Práve reakciu koncových užívateľov, teda Vás, sme si v posledných týždňoch roku 2021 preverili.

Realizovali sme 5 phishingových kampaní s rôznym obsahom a hlavne zaujímavými výsledkami.

Na vysvetlenie - phishing je technika na získanie cenných používateľských údajov, ktoré môžu útočníci predať alebo zneužiť na nekalé účely ako vydieranie, krádež peňazí alebo krádež identity. V dnešnej dobe je najčastejšie realizovaný formou e-mailov s linkom na stránku.

Zaslali sme do spoločnosti teda 5 falošných phishingových kampaní. Kampane vôbec neboli „profi“, zámerne sme Vám dali niekoľko možností odhaliť, že ide o podozrivý obsah.

Vidíme, že priemerné mzdy nás zaujímajú najviac a kampaň mala úspech 85 %. To znamená, že pri tejto kampani 85 ľudí zo sto vykonalo nebezpečný krok a kliklo na podozrivý obsah.

Druhou skupinou kampaní sú bežné pracovné objekty ako faktúra a cenová ponuka, tu dosahujeme mieru úspešnosti kampane 40 %. Skoro polovica užívateľov reagovala neželaným spôsobom, klikla na link alebo otvorila priloženú prílohu (html súbor – tiež pomôcka, že ide o podozrivý obsah).

Ďalšia kampaň bola v porovnaní s priemernými mzdami úplný opak, išlo o zjavne cudzí obsah v angličtine odkazujúci na služby „Sharepoint“, ktoré dnes nepoužívame. Kampaň mala úspešnosť „len“ 9,5 %. Percento je síce nízke oproti ostatným kampaniam, ja ho však vnímam ako vysoké. Kedže pri zjavne podozrivom obsahu 1 užívateľ z desiatich vykonal neželanú aktivitu, pravdepodobne zo zvedavosti.

Pri piatej kampani „overenie hesla SAP“ sme dosiahli 44 % úspešnosť kliknutia na link a 26 % užívateľov nám dokonca odovzdalo heslo do SAPu. Samozrejme heslá sme nezbierali a nikde sa nezaznamenávali, užívateľ odoslal prihlasovacie údaje do prázdna.

Aby som nepísal len o neželenom správaní, bolo Vás niekoľko aj tých, ktorí ste uvedený mail neotvorili a dokonca to nahlásili na IT. To bola ukážková reakcia.

Cieľom kampaní nebolo Vás diskreditovať ako používateľov a poukazovať na chyby. Cieľom bolo vyskúšať si reakciu našej spoločnosti a odmerať schopnosť reagovať na hrozbu kyberentického charakteru. Určite do budúcnosti budeme tieto testy opakovať. Je veľmi dôležité si uvedomiť, že tak ako sme Vás „nachytali“ dnes my, môže to urobiť ktorýkoľvek hacker „spoza plota“. A môže to spraviť omnoho sofistikovanejšou formou.

Dnes top cyberCrime gangy používajú nástroje ako umelá inteligencia, robotizácia procesov, sociálne inžinierstvo, dáta z Dark webu a sú schopné dosiahnuť extrémnu sofistikovanosť. Na druhej strane si v zásade hocikto vie kupiť za pár dolárov riadený kybernetický útok ako službu (od 20 USD), vo svete dnes existujú organizácie fungujúce na profesionálnej úrovni podobnej firmám z komerčného legálneho sektora. Profesionalita sa nemyslí len technickou vyspelosťou, patria tam služby ako nepretržitá podpora, prípadne helpdesk ku službe – kybernetickému útoku.

Výsledky realizovanej kampane sú asi primerané tomu, že oblasť kybernetickej bezpečnosti nebola v našej spoločnosti systematicky budovaná. Túto aktivitu vnímajte ako prvý krok k rozvíjaniu oblasti kybernetickej bezpečnosti v Tatravagónke. Ďalšie aktivity v tomto smere môžeme rozdeliť na dve časti. Prvou časťou sú všetky oblasti vyslovene technického, administrátorského charakteru a je plne na nás ako IT oddelení. Tieto aktivity už dnes prebiehajú (IT audit, segmentácia sietí, heslová politika, zmena VPN atď.).

Druhou časťou je vytvorenie bezpečného prostredia pre užívateľov. Toto obnáša nastavenie pravidiel a edukáciu užívateľov ohľadom kybernetickej bezpečnosti. Niektoré veci sa dajú samozrejme nastaviť pomocou technických nástrojov, zvyšok však bude na správnom a uvedomelom správaní sa užívateľa. V každom prípade bez spolupráce to nepôjde. Je nevyhnutné, aby sme túto oblasť rozvíjali spoločne. V najbližšom období vydáme základné smernice a opatrenia pre kybernetickú bezpečnosť, následne nastavíme súvisiace procesy. Ďalšou fázou bude školenie kybernetickej bezpečnosti pre zamestnancov, kde každý zamestnanec vstupujúci do digitálneho prostredia Tatravagónky bude primeranou formou edukovaný a usmernený. Tieto kroky pomôžu zlepšiť úroveň kybernetickej bezpečnosti a sú nevyhnutné pri transformácii na modernú spoločnosť.

V budúcnosti to bez tejto oblasti jednoducho nepôjde, ani v pracovnej sfére, ani v súkromnom živote. Tento príspevok mal vysvetliť kontext našich súčasných, ale aj budúcich opatrení, ktoré nemusia byť pre užívateľa vždy len pozitívne (napr. 5 minút na blokovanie pc). Verím však, že pozitíva zmien prevážia negatívne obmedzenia a nové technológie pomôžu maximalizovať užívateľský komfort a pridanú hodnotu pre všetkých.

Ing. Marián Guráň
IT manažér

ZAUJÍMAVOSTI KU KYBERNETICKEJ BEZPEČNOSTI

- **Počas pandémie COVID 19 sa početnosť útokov zvýšila o 600 %.**
- **95 % kybernetických incidentov je spôsobené ľudskou chybou.**
- **94 % útokov je realizovaných prostredníctvom mailu.**
- **Ransomware „WANNACRY“ je jedným z najhorších ransomware útokov v histórii. Zasiahol 230 000 zariadení v 150 krajinách a odhadované priznané škody su vyčíslené na 4 miliardy USD.**
- **„CyberCrime“ ekonomika v roku 2020 je odhadovaná celosvetovo na 945 000 000 000 USD, teda skoro jeden bilión dolárov. Pre porovnanie, hrubý domáci produkt USA je 20 biliónov USD.**

NÁZOV PREVÁDZKY	ADRESA PREVÁDZKY	PONÚKANÁ ZĽAVA	PLATNOSŤ ZĽAVY
Pizza Borsalino	Mnoheľová 22, Poprad Nám. sv. Egídia 63/28, Poprad	10 % z ceny pizze (všetky druhy), 10% z ceny pri nákupe 4 trojuholníkov	neurčito
Dobré časy	Levočská 211/2, Poprad	10 % z ceny tovarov a služieb	neurčito
More matracov	Nám. sv. Egídia 2500/42 Poprad	5 % z ceny tovarov pri nákupe nad 300 eur	neurčito
Laser aréna TATRY	SNP 722/1A, Svit	20 % z ceny služieb (nevzťahuje sa na nákup nápojov a hru Escape room)	neurčito
Salaš Slavkov	Tatranská 4, Veľký Slavkov	10 % na konzumáciu jedla (okrem denného menu)	neurčito
Adventure golf Slavkov	Tatranská 4, Veľký Slavkov	10 %	neurčito
Koliba Kamzík	Starý Smokovec 8	10 % na konzumáciu jedla (okrem denného menu)	neurčito
Olívia Restaurant	Nový Smokovec 19258		
Olívia Restaurant	Hotel Kukučka, Tatranská Lomnica		
Koliba Kamzík	Zelená 5, Bratislava – Staré mesto		
Koliba Kamzík	Premium, Bratislava		
Jazyková škola TARGET	Karpatská 3256/15, Poprad	10 % na skupinové jazykové kurzy pre dospelých (prezenčne aj online), 5 % na individuálne jazykové kurzy pre dospelých a pre deti (prezenčne aj online)	neurčito
Legáreň	Karpatská 3256/15, Poprad	10 % na krúžky s kockami LEGO	neurčito
UNI - JUNIOR ŠPORT	Nám. sv. Egídia 50/58, Poprad	10 % z ceny tovarov (neplatí na zľavnený tovar)	neurčito
Relax centrum YF	MPČ Ľ 3175/25, Poprad	10 % z ceny vstupu sauna + vírivá vaňa 2 hod., 5 % z ceny vstupu sauna (fínska, infra) 2 hod., 5 % z ceny vstupu infrasauna 1 hod.	neurčito
Livers Pub Zámoček	Staničná 2, Poprad - Matejovce	15 % na objednanie bowlingovej dráhy	neurčito
Poliankovo	Tatranská Polianka 20	10 % z ceny vstupu	neurčito
Dobrá hračka	Tatranská Lomnica č. 87		
Tricklandia	Cesta Slobody 4, Starý Smokovec		
LUNYS	e-shop, https://lunys.sk/kupon-tatravagonka/	10 % na všetok tovar okrem skupiny tovarov UŠETRI A NEPLYTVAJ JEDLOM	neurčito
Cyprianus	FORUM POPRAD, www.cyprianus.sk	20 % na nezľavnené produkty (platí aj v predajni aj na e-shope s promokódom "tatravagonka")	neurčito
Heliové balóny Poprad	Mlynica 97	15 % na všetko (objednať je potrebné vopred cez fb stránku Heliove balony Poprad)	neurčito
DATART	www.hej.sk www.datart.sk	zľava na vybrané produkty, zaregistrujte sa na stránke www.datart.sk. Následne je potrebné váš účet povýšiť na VIP - prostredníctvom kódu "VIPSKVAGON18" na stránke https://www.datart.sk/moj_datart/povysenie_vip_registracie/index.html. Ceny produktov sa vám v e-shope automaticky zmenia na VIP ceny.	neurčito
	Dlhé Hony 4587/1, Poprad	zľava na vybrané produkty, pre uplatnenie zľavy je povinná VIP registrácia na stránke www.datart.sk	neurčito
BENAB TRADE	Slavkovská 2019/73, Kežmarok	zľava 20 % z cien postelí, pohoviek, lôžok, roštov, matracov a doplnkov	do 31. 12. 2022
MARTINI - center of beauty	Dlhé Hony 4991, Poprad	5 % z ceny kaderníckych služieb	neurčito
CHEMOSVIT - FIBROCHEM	www.prolenshop.sk	7 % zľava na všetko s použitím kódu "VAGONKA7"	neurčito
	Spolcentrum, SNP 142, Svit	5 % zľava na všetko	neurčito
Opel	Mnoheľova 825/3, Poprad	10 % - 26 %	neurčito
SATUR TRAVEL	www.satur.sk Nám. sv. Egídia 3006, Poprad	dodatočná 3 % zľava z First Moment cien, 3 % zľava z katalógových cien, dodatočná 3 % zľava z Last Minute cien zľavový kód pre online nákup: VPTTVG22	do 31. 12. 2022
Solvex	OC Forum, Nám Sv. Egídia 124 Poprad, www.solvex.sk	Zľava na zájazdy do destinácií Bulharsko, Turecko, Grécko - 10 % z katalógovej ceny pre dospelú osobu, - 4 % z First Minute, Last Minute a ostatných zliav. Zľava sa nevzťahuje na servisné poplatky, cestovné poistenie a všetky príplatky.	do 31. 12. 2022
UNIQA	1. mája 4, Poprad Karpatská 15, Poprad L. Svobodu 76, Poprad	rôzne zľavy z cien poistení - info na pobočke	neurčito
E-BA	Športová 585, Huncovce	STK, EK, KO - zľava 8 %, alebo služba odvozd - dovoz auta zadarmo	neurčito

2% POMÔŽTE

Dve percentá z dane na verejnoprospešné účely oslavujú na Slovensku už 16 rokov. Takzvaná asignácia dane je skvelý spôsob, ako využiť tieto financie na rozvoj a podporu subjektov, komunít, projektov a jednotlivcov vo Vašom okolí. Ak sa rozhodnete zaradiť medzi darcov 2 % a vybrali ste si zo zoznamu prijímateľov dane, stačí urobiť pár jednoduchých krokov.

Ak ste dostali „Ročné zúčtovanie preddavkov na daň“ a „Potvrdenie o zaplatení dane na účely vyhlásenia o poukázaní sumy do výšky 2 %“ elektronicky, stačí:

- vypísať „Vyhlásenie o poukázaní podielu zaplatenej dane z príjmov fyzickej osoby“, ktoré nájdete na webovej stránke Finančnej správy, prípadne Vám ho poskytne osoba/združenie, ktoré sa o Vaše 2 % uchádza,
- zaniesť vypísané „Vyhlásenie“ a „Potvrdenie o zaplatení dane za rok 2021“ na daňový úrad, prípadne odovzdať osobe/združeniu, ktorému 2 % darujete.

Veríme, že takto aspoň trochu našuškáme našim nerozhodným kolegom, ako naložiť s 2 % z dane. Peniaze, ktoré nedarujete skončia v Štátnej pokladnici a vláda ich využije na financovanie niektorej zo svojich politík.

NÁZOV ORGANIZÁCIE /ZDRUŽENIA	ZAMERANIE	KONTAKT na odoslanie/doručenie potvrdenia o zaplatení dane a vyhlásenia
Ondrej a Sára o.z.	Zamestnanec TVP - krstná mama dvojičiek s vážnymi diagnózami, ktoré napredujú vďaka rehabilitačným pobytom a usilovnosti rodičov.	Ing. Lucia Koščáková Šoltýsova, lucia1508@gmail.com
LUKA, n.f.	Podpora liečby 7-ročného chlapčeka Luka, ktorý trpí nevyliečiteľným mitochondriálnym ochorením. Podpora rehabilitačných pobytov a operácií v zahraničí.	Beáta Kušmíreková, 0905 280 440, bkusmirekova@gmail.com
Asociácia pomoci postihnutým-APPA	Dcérka nášho kolegu - Mária - má vážnu diagnózu a aby sa nestala ležiacou pacientkou, musí absolvovať rehabilitačné pobyty v centre.	Mgr. Marek KUBOV EWT, marek.kubov@tatravagonka.sk, +421 918 735 215, Informácie k poukázaniu aj na: www.mariakubovova.sk
SPK Medveď, o.z.	Občianske združenie podporuje športové, kultúrne a dobrovoľnícke aktivity v meste Spišská Nová Ves a širokom okolí. V rámci vlastnej komunity organizuje oz športové turnaje a podporuje fungovanie amatérskeho športu na lokálnej úrovni.	branislav.toporcer@gmail.com alebo odovzdať na 6. poschodí AB Ing. Branislav Toporcer
Slovenský zväz chovateľov, Oblastný výbor Poprad, Kollárová 14, 058 01 Poprad	SZCH Poprad združuje a podporuje drobnochovateľov čistokrvných plemien hydiny a králikov.	jaroslav.juhas00@gmail.com
Združenie rodičov pri Mš Tajovského v Poprade, Mš Tajovského 3015/20, Poprad, 058 01	Združenie má za cieľ zlepšovať podmienky detí a personálu MŠ Tajovského.	zr.ms.tajovskeho.pp@gmail.com, alebo odovzdať na 5. poschodí AB Zuzana Domanická
OZ: Darujme šťastie Martinkovi	Martinkovi bola v prvom roku diagnostikovaná: detská mozgová obrna – spastická kvadruparéza (poškodenie všetkých štyroch končatín), hypotónia chrbátika (slabé svalstvo), poškodený zrak a epilepsia. Teraz má náš bojovník 4 roky, zatiaľ si nevie udržať hlavičku, nevie sedieť, plaziť, chodiť, rozprávať. Napriek nepriazni osudu sa nevzdávame a denno-denne absolvujeme množstvo terapií, ktoré nás malými krokmi posúvajú vpred: Vojtová metóda, Hipoterapia, plávanie, Bobath koncept, Osteodynamika. Žiadna z týchto neuro-rehabilitačných liečení a terapií nie je hradená zdravotnými poisťovňami.	0903 127 034 Ivana Palgutová, ilopusekova@gmail.com

KAŽDÚ NEDEĽU O 10.00 H

DIVADELNÁ SÁLA, DOM KULTÚRY, POPRAD

ROZPRÁVKOVÉ NEDELE

6. marec JANKO HRAŠKO

DIVADLO V KUFRI, KOŠICE

13. marec O HLÚPOM JANOVI

DIVADLO NA SÍDLISKU, PREŠOV

20. marec SRANDA BANDA SHOW

WOLFI

27. marec ZABUDNUTÝ ČERT

DIVADLO NA CESTÁCH, SPIŠSKÁ NOVÁ VES

www.kultura.poprad.sk, 052/7722 255, 052/4631 192

Záujem hláste ATP pracovníčke strediska/úseku najneskôr v piatok pred predstavením.
Režim podujatia: základ

Vagonár s veľkým „V"

Situácia, v ktorej sa ocitli naši východní susedia je viac než alarmujúca. Rodiny našich kolegov z vojnových oblastí Ukrajiny museli náhle opustiť svoje zázemie, domovy a vybrať sa v ústrety neistote. Spoločnosť TATRAVAGÓNKA vyvíja maximálne úsilie, aby pomohla zabezpečiť základné potreby týchto rodín.

V krátkej dobe Vás budeme informovať, ako môžete pomôcť aj vy.
Prejavme ľudské pochopenie, solidaritu a pomôžme im spoločne preklenúť to najhoršie obdobie života.

ĎAKUJEME

JAŽTERIČKA

Vyhodnotenie súťaže

Ďakujeme každému, kto sa zapojil do našej súťaže a zabojoval o model vagónika „dlhá 80-ka XL", ktorý vyrábala naša spoločnosť v roku 2021. Snáď každý z prispievateľov by si ho zaslúžil, no výherca môže byť len jeden. Redakčná rada sa zhodla, že zadanie najlepšie zvládol **Branko Bajus**, ktorý tak obhájil víťazstvo z minulého ročníka. Branko sa už dnes teší z nového vagónika a **každému, kto poslal príspevok do súťaže, posielame tiež malé poďakovanie v podobe puzzle s vagónom spoločnosti**. Tešíme sa na Vaše ďalšie príspevky v nových súťažiach pre malých Vagonárikov.

KRÍŽOVKA

Tajnička z minulého čísla… **NÁM VŠETKÝM LEPŠIE ČASY NADELÍ**
16 € získava: **Eva Gáborová** 94110; **9 €** získava: **Matúč Kmeč** 23110.

Autor: František Cvengroš	zobralo	požiarnik	školia, vzdelávajú	popíjaj	kopanicas	triasal	*Nápoveď: urín*	lode, po česky	japonská lovkyňa perlorodiek	rímskych 999	zrážka, havária		patriaci ockovi	nasával	predložka	keď
zapadlo, zaborilo sa							neodborník / Ábelov brat					malá os / 365 dní				
1																
približne				porušenie vernosti / usmrtil						st. český klavírista / liečivá bylina					donor, darovateľ	kraj, miesto po obvode
česká automobilka					rímska trojka / limit (skr.)				časť obleku / moč (lek.)					predložka / krčma, hostinec		
gúľaj očami			muž.meno (8.3.) / Izabela (dom.)					český spevák / povala strop (nár.)				ale, no, veď / ktorá				
	osobné zámeno	brodivý bocian. vták / erbium					načim, žiada sa / berýlium (zn.)						errata (skr.) / strednica			
2																
Aralské jazero					typ Seatu					maznaj, pohládzaj						

DARČEKOVÉ KOŠE

Kto ešte nevyhral darčekový kôš od **ACEM**-u? Tak pre neho máme len jedno odporúčanie: pravidelnejšie sa stravujte vo výdajniach alebo v jedálni pri AB a pri troche šťastia sa určite budete v niektorom z nasledujúcich mesiacov tešiť aj Vy.

Výhercovi srdečne blahoželáme!

JANUÁR
Michal ZAHURANČÍK

VEDELI STE, ŽE…

Otázka z minulého čísla: **Aké je krstné meno zakladateľa spoločnosti p. Halátha?** Správna odpoveď: **DANIEL.** Tričko s logom TVP získava: **Marek Bielek** zo strediska 80110.

NOVÁ OTÁZKA:
Kde v Poprade sa nachádza pamätná vstupná brána do podniku **Hálath & Co.**?

VÝHERCA
Marek BIELEK

TAJNIČKA KRÍŽOVKY:

.....

MENO: .....

STREDISKO: ..... tel. č.: .....

VEDELI STE, ŽE… ODPOVEĎ:

.....

MENO: .....

STREDISKO: ..... tel. č.: .....

Zapojením sa do súťaže vyjadrujete súhlas s uverejnením Vašich údajov vo Vagonári, ktoré budú zvejené iba v prípade výhry. Odpoveď na otázku vhadzujte do schránok, ktoré nájdete na všetkých vrátniciach spoločnosti TATRAVAGÓNKA.

Vydáva: TATRAVAGÓNKA, a. s. Poprad, Štefánikova 887/53, 058 01 Poprad | Náklad: 2 400 ks | Šéfredaktorka: Bc. Zuzana DOMANICKÁ, jazyková korektúra: Ing. Marcela KOVAĽOVÁ
Redakcia: Štefánikova 887/53, 058 01 Poprad, tel.: +421 52 711 2339, vagonar@tatravagonka.sk | Nakladateľ, prepress a tlač: PROGRUP SK, s. r. o., Zvonárska 30 A, Spišská Nová Ves